

Sprawozdanie z konferencji „Trendy w ochronie konkurencji w Polsce”, Warszawa, 14 czerwca 2022 roku

W czerwcu 2022 roku odbyła się konferencja dotycząca prawa ochrony konkurencji, organizowana przez Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego wraz ze Stowarzyszeniem Prawa Konkurencji i Polskim Stowarzyszeniem Prawników Przedsiębiorstw. Celem konferencji było podsumowanie orzecznictwa i praktyki stosowania prawa konkurencji w Polsce w ostatnich latach. Swoje wystąpienia w panelach dyskusyjnych wygłosili naukowcy i praktycy prawa z instytucji krajowych i zagranicznych.

Konferencja rozpoczęła się prelekcją prof. dr. hab. Grzegorza Karasiewicza, dziekana Wydziału Zarządzania UW, który m.in. podkreślił potrzebę zwalczania monopolu. Główne wystąpienie w tej części wygłosił Tomasz Chróstny, Prezes UOKiK. Jak wskazał prelegent, ostatnie 2 lata, mimo pandemii COVID-19, to czas wzmożonej aktywności Prezesa UOKiK, podczas których zmianie uległy wytyczne UOKiK dotyczące karania¹ oraz usprawniono wewnętrzne systemy informatyczne UOKiK. Prezes UOKiK pogłębiał także współpracę z innymi organami ochrony konkurencji, np. z Grecji, Serbii, Maroko. Jak podkreślił referent, w ostatnich latach zakończyły się długotrwałe postępowania z zakresu antykonkurencyjnych porozumień, dotyczące m.in. rynku fitness² i rynku ciepłego³. Prelegent wskazał także na przyszłe wyzwania, które stoją przed UOKiK – transformację energetyczną, wprowadzenie aktu o rynkach cyfrowych⁴ oraz aktu o usługach cyfrowych⁵.

Jak zaznaczył Prezes UOKiK, system ochrony konkurencji powinien być nakierowany na działanie prewencyjne – m.in. zachęcanie przedsiębiorców do wdrażania odpowiednich programów *compliance*. Prelegent postawił przy tym pytanie, czy nie należałoby zwiększyć wysokości gratyfikacji pieniężnej za dobrowolne poddanie się karze przez przedsiębiorcę. Tomasz Chróstny wskazał również, że powinno się rozważyć wprowadzenie mechanizmu, który funkcjonuje już w niektórych państwach członkowskich (Belgii, Francji, Rumunii) – natychmiastowej wymagalności kar za naruszenie prawa konkurencji. Brak tego typu mechanizmu osłabia efekt odstrasżający kar (przykładowo, postępowanie odwoławcze w sprawie kartelu cementowego⁶, trwa już 11 lat, co uniemożliwia wyegzekwowanie kary pieniężnej od przedsiębiorców).

W ostatnich latach Prezes UOKiK wydawał ok. 360 decyzji rocznie z obszaru kontroli koncentracji przedsiębiorstw. Prelegent wspominał, że należałoby rozważyć przyjmowanie niższego niż obecnie progu kontroli koncentracji, co mogłoby pozytywnie wpłynąć na rozwój przedsiębiorstw,

¹ UOKiK, Wyjaśnienia dotyczące ustalania wysokości kar pieniężnych dla przedsiębiorców w sprawach związanych z naruszeniem zakazu praktyk ograniczających konkurencję, 04.2021.

² Dec. Prezesa UOKiK z 30.12.2020 r., DOK-6/2020.

³ Dec. Prezesa UOKiK z 3.12.2020 r., DOK-5/2020.

⁴ Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym (akt o rynkach cyfrowych) (COM/2020/842).

⁵ Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniające dyrektywę 2000/31/WE (COM/2020/825).

⁶ Dec. Prezesa UOKiK z 8.12.2009 r., DOK-7/09.

w szczególności start-upów (niższy próg kontroli koncentracji przedsiębiorstw funkcjonuje m.in. w Hiszpanii).

Dyskusję otworzył dr hab. Maciej Bernatt, prof. ucz., dyrektor Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych UW. Punktem wyjścia do rozważań było stwierdzenie prelegenta, że prawo funkcjonuje w otoczeniu gospodarczo-politycznym i same rozwiązania legislacyjne, bez odpowiedniego otoczenia, nie rozwiązują problemów, które mają zaadresować.

Profesor Maciej Bernatt zidentyfikował siedem pytań badawczych związanych z systemem ochrony konkurencji w Polsce. Po pierwsze, czy osłabienie rządów prawa ma wpływ na system ochrony konkurencji? Zdaniem prelegenta, są wątpliwości co do tego czy składy sędziowskie orzekające w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN (rozpoznającej sprawy z zakresu ochrony konkurencji) spełniają wymóg niezależności sądu w świetle orzecznictwa ETPC (m.in. w sprawie WZ⁷). Można więc zastanawiać się, jaki status mają orzeczenia wydawane przez tę Izbę. Po drugie, czy zmiany w systemie gospodarczym polegające na rosnącej roli państwa oddziałują na funkcjonowanie systemu ochrony konkurencji? Według referenta, rola rynkowa spółek Skarbu Państwa wzrasta. Badania przeprowadzane m.in. na Węgrzech przez prof. Macieja Bernatta wskazują, że zmiany w systemie gospodarczym wpływają na działania organu ochrony konkurencji – na organ mogą być wywierane naciski ze strony zarówno rządu, jak i przedsiębiorców (spółek Skarbu Państwa), które realizują tę samą politykę. Po trzecie, czy dla zapewnienia skutecznej ochrony prawnej podmiotów prywatnych (art. 19 ust. 1 zd. 2 TUE) konieczne jest zagwarantowanie niezależności organów ochrony konkurencji i efektywnej kontroli sądowej ich decyzji? Jak mierzyć niezależność? Jaka jest przy tym rola prawa wtórnego UE? Jak zaznaczył prelegent, wyrok Sądu UE w sprawie *Sped-Pro*⁸ daje asumpt do zastanowienia się, jak mierzyć niezależność organu ochrony konkurencji. Inne orzeczenia TSUE dotyczące praworządności, w tym te wyznaczające test niezależności sądu, mogą dawać wskazówki w tym zakresie⁹. Po czwarte, co powinno być chronione przez prawo konkurencji? Jak wyrażać cele ekonomiczne prawa konkurencji? Czy można chronić wartości nieekonomiczne w ramach klasycznego, wąskiego rozumienia celów prawa konkurencji? Czy prawo konkurencji należy interpretować w świetle przepisów ponadustawowych (art. 11 TUE)? Referent nawiązał przy tym m.in. do sprawy *Orlen/Polskapress*¹⁰, na kanwie której rozważano czy wartości konstytucyjne, takie jak pluralizm mediów powinny być uwzględniane w decyzjach z zakresu prawa konkurencji. Po piąte, jaką rolę w systemie ochrony konkurencji powinny odgrywać sądy? Jakie powinny mieć uprawnienia (jedynie kontrolne czy również reformatoryjne)? Prelegent wspomniał o sprawie z zakresu kontroli koncentracji – *Agora/Eurozet*¹¹ i wskazał, że długość postępowania odwoławczego może negatywnie wpływać na system ochrony konkurencji i konsumentów. Po szóste, prof. Bernatt postawił pytanie, czy Polska powinna mieć własną regulację dotyczącą rynków cyfrowych (jak np. Niemcy, w których rozwiązania dotyczące rynków cyfrowych są nieco podobne do polskich rozwiązań

⁷ Wyr. ETPC z 16.06.2022 r., 39650/18, *Żurek przeciwko Polsce*.

⁸ Wyr. Sądu UE z 9.02.2022 r., T-791/19 *Sped-Pro przeciwko Komisji* (ECLI:EU:T:2022:67).

⁹ Zob. np. wyr. ETS z 15.07.2021 r. C-791/19 *Komisja przeciwko Polsce* (ECLI:EU:C:2021:596); wyr. ETS z 24.06.2019 r. C-619/18, *Komisja przeciwko Polsce (Niezależność Sądu Najwyższego)* (ECLI:EU:C:2019:615); wyr. ETS z 25.07.2018 r. C-216/18 PPU, *Minister for Justice and Equality (nieprawidłowości w systemie sądownictwa)* (ECLI:EU:C:2018:586); wyr. ETS z 17.04.2018 r. C-441/17 *Komisja przeciwko Polsce (Puszcza Białowieska)* (ECLI:EU:C:2018:255); wyr. ETS z 27.02.2018 r. C-64/16 *Associação Sindical dos Juizes Portugueses* (ECLI:EU:C:2018:255).

¹⁰ Wyr. SOKiK z 7.06.2022 r., niepublikowany.

¹¹ Dec. Prezesa UOKiK z 7.01.2021 r., DKK-1/2021 (decyzja zmieniona wyr. SOKiK, niepublikowany).

z zakresu nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej). Referent wspominał przy tym o postępowaniu z zakresu nadużycia pozycji dominującej toczącym się obecnie przeciwko spółce Allegro. Po siódme, prelegent zastanawiał się, jaką rolę w systemie prawa konkurencji odgrywa zasada wzajemnego zaufania oraz czy brak niezależności organu ochrony konkurencji może wpłynąć na podważenie tej zasady.

Pierwszy panel, moderowany przez mec. Bernadetę Kasztelan-Świetlik (kancelaria Gessel), został poświęcony zagadnieniom, takim jak: polityka karania, rola ekonomicznej analizy prawa w decyzjach Prezesa UOKiK, rozporządzeniu w sprawie wyłączeń wertykalnych (VBER)¹², prywatnoprawnemu dochodzeniu roszczeń z tytułu naruszenia prawa konkurencji, a także priorytyzacji zadań Prezesa UOKiK w świetle jego niezależności. Dr Maciej Janik (Uniwersytet Łódzki, CARS UW) przedstawił dotychczasowe wnioski płynące z projektu badawczego „Judicial Review of Competition Law Enforcement in the EU: Empirical Mapping 2004-2021” przeprowadzanego przez prof. Barry Rogdgera (Uniwersytet Strathclyde), prof. Macieja Bernatta oraz dr. Or Brook (Uniwersytet Leeds)¹³. Projekt jest pierwszym kompleksowym badaniem empirycznym mapującym kontrolę sądową decyzji krajowych organów ochrony konkurencji w zakresie prawa konkurencji. Dr Janik wskazał m.in., że stopień ingerencji SOKiK w decyzje Prezesa UOKiK z zakresu zakazanych porozumień różni się w zależności od rodzaju porozumienia (horyzontalne – ok. 38%; wertykalne – ok. 60%, horyzontalne i wertykalne – ok. 1,7%).

Następnie, mec. Małgorzata Modzelewska de Raad (kancelaria Modzelewska&Paśnik) poruszyła problematykę polityki karania Prezesa UOKiK. Mec. Modzelewska de Raad wskazała, że wysokość kar nakładanych przez Prezesa UOKiK w kolejnych latach nie cechuje się tendencją wzrostową, a jest sinusoidalna (rok 2019 – 425 milionów złotych; rok 2020, po wyłączeniu bezprecedensowej decyzji w sprawie Nord Stream 2 – 130 milionów złotych). Jak podkreśliła prelegentka, pomimo wydania przez Prezesa UOKiK nowych wytycznych w sprawie nakładania kar¹⁴, przedsiębiorcy nadal nie mają pewności co do wysokości kar, których mogą się spodziewać za poszczególne naruszenia. Orzecznictwo SN wskazuje, że te wytyczne nie są wiążące dla Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jednocześnie, w samych decyzjach Prezesa UOKiK szczegółowe wyliczenia zakresu kar są utajniane. Mec. Jan Ulański (UOKiK) odparł, że w razie wyższej transparentności co do sposobu wyliczenia kar w decyzjach Prezesa UOKiK, istniałoby ryzyko kalkulowania przez przedsiębiorców czy opłacalne jest dokonanie naruszenia.

Kolejna prelegentka, Aleksandra Boutin (Positive Competition), poruszyła tematykę roli ekonomicznej analizy prawa w decyzjach z zakresu ochrony konkurencji. Referentka wskazała, że w najnowszym orzecznictwie TSUE oraz opiniach rzeczników generalnych wąsko pojmuje się pojęcie „naruszenia ze względu na cel” i podkreśla się potrzebę dokonania analizy czy w danej sprawie nie zachodzą szczegółowe okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do szkodliwości praktyki dla konkurencji¹⁵. Prelegentka dodała, że większość decyzji Prezesa UOKiK dotyczy naruszeń ze względu na cel. Zgodziła się z tym mec. Małgorzata Modzelewska de Raad

¹² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2022/720 z 10.05.2022 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz. Urz. UE 2022 L 134).

¹³ Projekt dostępny online: <https://www.mappingcomplawreview.com/>.

¹⁴ UOKiK, Wyjaśnienia dotyczące ustalania wysokości kar pieniężnych dla przedsiębiorców w sprawach związanych z naruszeniem zakazu praktyk ograniczających konkurencję, 04.2021.

¹⁵ Zob. np. opinia Rzecznik Generalnej J. Kokott z 22.01.2020 r. w sprawie C-307/18 *Generics (UK) Ltd. i in. przeciwko Competition and Markets Authority*, pkt 180.

wskazując, że nie kojarzy sprawy przed Prezesem UOKiK, w której analiza skutku praktyki przedsiębiorcy decydowałaby o kwalifikacji prawnej naruszenia. W takich decyzjach antykonkurencyjny skutek ma wpływ jedynie na wysokość kary¹⁶. Mec. Jan Ulański (UOKiK) odparł, że należy odróżnić ekonomiczną analizę prawa od aspektu ekonomicznego decyzji organu ochrony konkurencji. Zdaniem mec. Ulańskiego, postępowania przed Prezesem UOKiK nie mają waloru wysokiego skomplikowania ekonomicznego.

Następnie dyskusja skupiła się na nowym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń wertykalnych (VBER)¹⁷. Jak wskazał mec. Jan Ulański, w UOKiK są już prowadzone początkowe prace nad wdrożeniem rozporządzenia. Aleksandra Boutin podkreśliła, że porozumienia cenowe nadal są interpretowane przez Komisję Europejską jako zakazane ze względu na cel, co wydaje się być nieuzasadnione – pożądana byłaby zmiana polityki w tym zakresie i dokonywanie analizy skutków takich porozumień. Zdaniem A. Boutin, porozumienia wertykalne mogą wpłynąć na konkurencję i konsumentów wyłącznie w sytuacji, w której zaangażowani przedsiębiorcy mają znaczącą siłę rynkową – w przeciwnym wypadku organy ochrony konkurencji nie powinny wszczynać postępowania. Mec. Modzelewska de Raad wskazała, że Komisja Europejska zasugerowała w wytycznych do rozporządzenia w sprawie wyłączeń wertykalnych¹⁸, iż kontrakt typu *fulfillment* mógłby funkcjonować na zasadzie wyłączenia indywidualnego. Zdaniem mec. Modzelewskiej de Raad, praktyczne zastosowanie rozporządzenia nie będzie ograniczone do sektora cyfrowego. W przeciwieństwie do wyłączeń indywidualnych, w przypadku wyłączeń grupowych to na organie ochrony konkurencji spoczywa ciężar wykazania, że wyłączenie nie następuje.

Kolejnym zagadnieniem poruszonym przez osoby referujące było prywatnoprawne dochodzenie roszczeń z tytułu naruszenia prawa konkurencji. Aleksandra Boutin podkreśliła, że wobec szybkiego rozwoju rynku *private enforcement*, istotne jest, aby decyzje i orzeczenia w postępowaniach z zakresu ochrony konkurencji były wydawane szybciej niż do tej pory. Należałoby w większym stopniu stosować w nich ekonomiczną analizę skutków naruszenia. Ponadto warto popularyzować ścieżkę postępowań grupowych, w których Prezes UOKiK powinien odgrywać rolę *amicus curiae*. Mec. Małgorzata Modzelewska de Raad wskazała, że jeszcze przed etapem przeprowadzania rzetelnej analizy ekonomicznej skutków naruszenia, należałoby zastanowić się nad kwestią przedawnienia roszczeń, która nie jest jednoznacznie rozstrzygnięta na gruncie ustawowym (w szczególności, problematyczne w tym zakresie są kwestie intertemporalne).

W dalszej części panelu osoby referujące skupiły się na problematyce priorytetyzacji i niezależności organu ochrony konkurencji. Mec. Bernadeta Kasztelan-Świetlik podkreśliła, że Prezes UOKiK powinien stworzyć listę priorytetów, którymi kierowałby się w swojej bieżącej działalności. Dr Maciej Janik wskazał, że dotychczasowe priorytety organów ochrony konkurencji państw członkowskich różniły się. Zdaniem dr. Janika, do zbliżenia tych priorytetów przyczyniła się jednak dyrektywa ECN+¹⁹ (nadal nie implementowana m.in. przez Polskę). Mec. Jan Ulański zaznaczył,

¹⁶ Zob. np. wyr. SA w Warszawie z 10.01.2018 r., VII AGA 828/18, w którym to Sąd Apelacyjny zmienił wyr. SOKiK w ten sposób, że ze względu na brak skutków praktyki przedsiębiorcy dla konkurencji, obniżył karę pieniężną do wysokości 50 000 złotych (kara nałożona w dec. Prezesa UOKiK z 25.06.2013 r., DOK-1/2013 wynosiła 464 228,92 złotych).

¹⁷ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2022/720 z 10.05.2022 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz. Urz. UE 2022 L 134).

¹⁸ Projekt Komunikatu Komisji, Zawiadomienie Komisji: Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych (C 359/13).

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/1 z 11.12.2018 r. mająca na celu nadanie organom ochrony konkurencji państw członkowskich uprawnień w celu skuteczniejszego egzekwowania prawa i zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego (Dz. Urz. UE 2019 L 11).

że Prezes UOKiK nie ma kompetencji do priorytetyzacji w kontekście proceduralnym – przykładowo, organ nie może wyłączyć się, przekazać sprawę innemu podmiotowi, nawet gdyby uznał, że podjęcie danej sprawy nie należy do jego priorytetów.

Ostatnim zagadnieniem poruszonym w panelu była cyfryzacja. Aleksandra Boutin wskazała na liczne problemy związane z wejściem w życie Aktu o rynkach cyfrowych²⁰. Wątpliwości A. Boutin dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego pojęcia „strażnik dostępu” (*gatekeeper*). Prelegentka podkreśliła, że tego typu analiza musi być oparta na adekwatnej teorii szkody – przykładowo, pakietowanie produktów (*bundling*) lub faworyzowanie własnych produktów i usług (*self-preferencing*) nie są z konieczności szkodliwe dla konsumentów i konkurencji.

Dr Maciej Janik poruszył tematykę nowelizacji rozporządzenia w sprawie wyłączeń wertykalnych (VBER), której głównym celem miało być dostosowanie VBER do rynków cyfrowych. Jak zaznaczył dr Janik, zaskoczeniem w nowym VBER jest podejście do szerokich klauzul najwyższego uprzywilejowania (*wide MFN clauses*), które nie zostały objęte wyłączeniem blokowym. Dla porównania, prelegent wskazał, że w Wielkiej Brytanii takie klauzule są natomiast traktowane jako naruszenia ze względu na cel (*hardcore restrictions*).

Panel drugi dotyczył kluczowych decyzji Prezesa UOKiK z obszaru kontroli koncentracji z ostatnich lat, zwłaszcza tych, które dotyczyły obszarów wrażliwych dla państwa (sektor energetyki, mediów). W szczególności, analizie podlegała rola interesu publicznego, w tym bezpieczeństwa państwa, w systemie ochronie konkurencji. Mec. Agnieszka Stefanowicz-Barańska (kancelaria Dentons Europe Dąbrowski i Wspólnicy sp. k.) dokonała podsumowania trzech tego typu decyzji: *Agora/Eurozet*²¹, *PKN Orlen/Polska Press*²², *PKN Orlen/PGNiG*²³. Mec. Katarzyna Czapracka (kancelaria White&Case LLP) krytycznie przeanalizowała ocenę skutków skoordynowanych w tych decyzjach.

Przedstawiciel UOKiK wyraził przekonanie, że teoria szkody zastosowania w decyzji *Agora/Eurozet* była uzasadniona (po przejściu Eurozet, Agora miałyby ponad 40% częstotliwości radiowych w Poznaniu, Opolu i aglomeracji śląskiej, co, zdaniem Prezesa UOKiK, miałyby wpływ na możliwość dostosowania reklam do odbiorców, dzięki czemu Agora uzyskiwałyby przewagę konkurencyjną nad innymi nadawcami programów lokalnych). Prelegent podkreślił, że ze względu na wysoki stopień transparentności rynku medialnego, koordynacja zachowań między konkurentami działającymi w tym obszarze jest ułatwiona (badania Kantor Media zawierają szczegółowe i ogólnodostępne informacje m.in. na temat reklam, cenników, czasu reklamowego).

Mec. Aleksander Stawicki (kancelaria WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.) postawił pytanie, czy prawo konkurencji może być instrumentem kształtowania szczególnych rynków, takich jak rynek medialny. Mec. Stawicki dodał również, że w postępowaniach dotyczących odwołań od decyzji z obszaru kontroli koncentracji, należałoby wprowadzić szybszy niż standardowy tryb rozpoznania przez SOKiK, gdyż jest to szczególnie istotne dla przedsiębiorców (którzy ponoszą znaczące straty ze względu na czekanie na zatwierdzenie transakcji).

²⁰ Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym (akt o rynkach cyfrowych) (COM/2020/842).

²¹ Dec. Prezesa UOKiK z 7.01.2021 r., DKK-1/2021 (dec. zmieniona wyr. SOKiK).

²² Dec. Prezesa UOKiK z 5.02.2021 r., DOK-34/2021.

²³ Dec. Prezesa UOKiK z 16.03.2022 r., DKK-82/2022.

Następnie dr hab. Maciej Mataczyński, prof. UAM (SMM Legal Maciak Mataczyński Czech sp.k.) rozważał czy przy koncentracji dwóch spółek Skarbu Państwa w ogóle następuje zmiana kontroli (być może zastosowanie mogłaby znaleźć teoria jednego podmiotu gospodarczego (*single economic unit*). Zdaniem prof. Mataczyńskiego, obwieszczenie Komisji Europejskiej dotyczące kwestii jurysdykcyjnych w prawie kontroli koncentracji²⁴ (pkt 51) wskazuje, że do zmiany kontroli dochodzi wówczas, gdy podmioty ze sobą konkurują.

Mec. Aleksander Stawicki postawił pytanie, czy istnieją podstawy do realizowania własnej polityki przez organ ochrony konkurencji, który jest organem administracji państwowej. Adam Jasser (były Prezes UOKiK) podkreślił, że prawo kontroli koncentracji jest obiektem zainteresowania obozu władzy, który dąży do konsolidacji kluczowych sektorów (na przykład energetycznego), tworzenia narodowych czempionów. Decyzje Prezesa UOKiK nie są wyabstrahowane od tej polityki. A. Jasser krytycznie odniósł się także do braku korzystania w Polsce z instytucji zgody nadzwyczajnej. Prof. Maciej Bernatt wyraził przekonanie, że narodowi czempioni nie powinni być jednak faworyzowani przez organy administracji państwowej, w tym – Prezesa UOKiK.

Konferencja była znakomitą platformą do zaktualizowania wiedzy na temat najnowszych trendów w prawie ochrony konkurencji. Niewątpliwym walorem konferencji był fakt, że osoby występujące w panelach analizowały szeroką gamę zagadnień z różnych perspektyw – zarówno akademickiej, jak i praktycznej i urzędniczej.

Monika Woźniak-Cichuta

doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UW

prawniczka w kancelarii prawnej Clifford Chance

e-mail: mj.wozniak7@uw.edu.pl

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7000-1365>

²⁴ Skonsolidowane obwieszczenie Komisji dotyczące kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE 2008 C 95/01).